

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Michaela MIKUOVÁ

Obor: ČJ - AJ

Název práce v českém jazyce: Literární dílo na pomezí romantismu a realismu

Název práce v anglickém jazyce: Literary work between romanticism and realism

Vedoucí práce: prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Autorka diplomové práce si vybrala tři proslulé romány světové literatury s cílem analyzovat je jako průsečík romantických a realistických rysů. Zdánlivě jednoduché zadání však ve skutečnosti skrývá řadu metodologických obtíží. Tu nejzásadnější spatřuji v samotném vymezení pojmů romantismus a realismus. Tyto pojmy označují klíčové umělecké proudy 19. století (v širším pojetí pak dvě základní tvůrčí metody, prolínající se celými dějinami umění); k jejich problematice existuje neobyčejně bohatá literatura, vedoucí ve svém důsledku k obsahovému rozostření obou pojmů, u realismu pak v krajním případě k jeho totálnímu vyprázdnění. Česká literární historie uvedla v současnosti oba pojmy do pohybu, čímž zrušila dosavadní, byť v mnohém problematický konsenzus o jejich obsahu a rozsahu. Práce Marcely Mikulové tudíž vstupuje do nejsoučasnějšího literárněhistorického dění, což je jistě chvályhodné, nicméně autorce to ztížilo její úkol. To, co by ještě před několika lety mohlo být pojato jako pouhé nezbytné východisko vlastní analýzy (tj. definování užívaných pojmů), hrozilo za dané situace přerůst v klíčový problém, jež by měla práce řešit. Autorka tuto nelehkou situaci vyřešila kompromisem, po mém soudu rozumným. Zohlednila výsledky nejnovějšího bádání, tam kde existují (v případě realismu prozatím nikoli), přihlédla také k několika titulům cizojazyčné odborné literatury k tématu (bylo by možno jistě diskutovat o reprezentativnosti jejího výběru či počtu zohledněných titulů, to však by bylo relevantní pouze v případě, že by meritem práce bylo samo vymezení pojmů) se zjevně instrumentálním cílem dospět ke stanovení souborů markerů, jež by se mohly stát východiskem pro textovou analýzu zvolených románů.

Ta je vlastním předmětem práce, a proto je na místě soustředit na ni pozornost. Autorka si stanovila obecný postup analýzy, jehož se přidržuje ve všech třech případech. Aspekty, na něž soustřeďuje pozornost, odpovídají třem základním rovinám výstavby uměleckého díla: tematické, kompoziční a jazykové. Jistě by o tom bylo možno vést diskusi, ale vzhledem k tomu, že autorce zvolená osnova dobře posloužila k výstižné charakteristice sledovaných děl, to nepovažuji za nutné.

Právě tuto neobyčejně plastickou a kultivovaně podanou charakteristiku považuji za vlastní přínos práce. Jen málokdy se ve studentských pracích setkáváme s tak vytříbenou schopností interpretace konkrétních děl, minuciózním postižením jejich specifičnosti. Přestože jde o díla notoricky známá a mnohokrát interpretovaná literárněvědnými autoritami zvučných jmen, v diplomantčině výkladu před námi ožívají ve své autentické čtenářské podmanivosti. Nutno zdůraznit, že přitom autorka ani na chvíli neztrácí ze zřetele zorný úhel, jež si v úvodu vytyčila, tj. sledování míry jejich romantičnosti a realističnosti. Je třeba ocenit, že se nenechává ovlivnit tradicí a dospívá k závěrům, které v leccěms modifikují ustálené mínění: např. když se v románu Na větrné hůrce nenechá svést převažující romantičností díla a nachází v něm překvapivě i realistické rysy. Nejvíce se zřejmě od

tradice odchyluje v případě Stendhalova románu, často považovaného za raný projev psychologického realismu; v jejím pojetí ovšem oplývá i nezanedbatelnými romantickými rysy, zejména ve stylizaci vypravěče, autorkou přesvědčivě charakterizované jako nástroj pro vyjádření subjektivních stanovisek k předkládanému příběhu.

Práci Marcely Mikulové považuji z výše uvedených důvodů za vysoce nadstandardní. Nejenže ji doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji jako výbornou, nýbrž dávám k úvaze možnost jejího uznání jako práce rigorózní.

V Praze dne 26.8.2013

.....

Podpis